

Nr 187.

Ankom till riksdagens kansli den 4 juni 1946 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående utredning om byggande av en tvärbana Mellansel—Meselefors.

(4:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Näsström* (I: 202) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson* i Alfredshem (II: 324) har hemställts, att riksdagen måtte besluta om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om skyndsam utredning genom järnvägsstyrelsen och norrlandskommittén om byggande av en tvärbana Mellansel—Meselefors.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda yrkande, får utskottet hänvisa till motionen II: 324.

Över motionerna har *järnvägsstyrelsen*, efter därom i vederbörlig ordning framställd begäran, avgivit yttrande, vilket fogats såsom bilaga härvid.

Av vad i ärendet förekommit framgår, att norrlandskommittén låtit verkställa en inventering av föreliggande behov av utbyggnad av järnvägsnätet samt anordnande av omnibuss- och lastbilslinjer bl. a. inom det av motionärerna avsedda området. Därvid ha framkommit önskemål om en järnväg för södra lappmarken förslagsvis med sträckning Meselefors—Åsele—Fredrika—Örträsk—Bjurholm—Vännäs. En kommitté har sedermera bildats för att klarlägga behovet av och förutsättningarna för detta järnvägsprojekt.

Utskottet.

Den av motionärerna ifrågasatta tvärbanan mellan norra stambanan och inlandsbanan har delvis en annan sträckning, nämligen Meselefors—Åsele—Gulliksberg—Bredbyn—Mellansel. Även i fråga om detta förslag har initiativ tagits till undersökning beträffande den lämpligaste sträckningen av banan och kostnaderna för densamma samt till en trafikekonomisk utredning rörande järnvägen.

Enligt utskottets mening bör slutförandet av de på enskilt initiativ igångsatta utredningarna avvaktas. Det torde därefter böra ankomma på vederbörande myndigheter att, om skäl därtill äro, verkställa de ytterligare undersökningar och framlägga de förslag, som må finnas påkallade. På sa-

kens nuvarande ståndpunkt anser sig utskottet icke böra tillstyrka, att en särskild utredning begäres i enlighet med motionärernas förslag.

Utskottet hemställer,

att motionerna I: 202 och II: 324 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 4 juni 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 186.

Till Riksdagens statsutskott.

Genom ämbetsskrivelse den 1 mars 1946 har Kungl. Maj:t anbefallt järnvägsstyrelsen att till statsutskottet avgiva begärt yttrande över två inom riksdagen väckta, likalydande motioner, I: 202 och II: 324, angående utredning om byggande av en tvärbana Mellansel—Meselefors och får styrelsen med anledning härav i detta ärende anföra följande.

Enligt vad järnvägsstyrelsen inhämtat hemställde norrlandskommittén — till fullgörande av sitt uppdrag — i början av föregående år hos samtliga länsstyrelser i de nordliga länen om uppgift å sådana önskemål rörande utbyggnad av järnvägsnätet och i förekommande fall anordnande av omnibus- och lastbillinjer, som gjort sig gällande inom vederbörande län. Med anledning av denna hänvändelse framförde en deputation bestående av representanter för Vilhelmina, Dorotea, Åsele, Fredrika, Örträsk och Bjurholms socknar till länsstyrelsen i Västerbottens län önskemål om en järnväg för södra lappmarken, förslagsvis med sträckningen Meselefors—Åsele—Fredrika—Örträsk—Bjurholm—Vännäs. Sedan deputationen sålunda muntligt framfört sina synpunkter på frågan utsågo berörda kommuner en särskild kommitté — benämnd Södra Lappmarkens järnvägskommitté och inom denna ett arbetsutskott — med uppgift att vidtaga de ytterligare åtgärder, som kunde befinnas erforderliga för att klarlägga behovet av och förutsättningarna för ett realiserande av nämnda järnvägsprojekt.

Ungefär samtidigt hölls i Örnsköldsvik ett möte med representanter för Åsele och Anundsjö kommuner samt Örnsköldsviks stad, därvid dryftades frågan om en järnväg med en annan sträckning söder om Åsele än den ovan angivna och med anknytning till norra stambanan vid Mellansel d. v. s. det i motionerna berörda järnvägsprojektet, angående vilket ytterligare ett sammanträde tydligen sedermera hållits även i Bredbyn, och för vars vidare klarläggande likaledes tillsatts en särskild kommitté med ett arbetsutskott.

Enligt vad järnvägsstyrelsen genom den lokala tidningspressen erfarit ha ovannämnda arbetsutskott i gemensamt intresse vidtalat tvenne sakkunniga att verkställa dels undersökning angående den lämpligaste sträckningen ävensom kostnaderna för de sålunda från olika håll ifrågasatta järnvägsprojekten, dels ock en trafikekonomisk utredning rörande desamma, för vilket ändamål de intresserade kommunerna även beslutat tillskjuta behövliga medel.

Av i ortspressen likaledes synliga meddelanden ävensom de nu väckta motionerna framgår, att den förstnämnda undersökningen nu föreligger. Den av intressenterna föranstaltade trafikekonomiska utredningen är däremot ännu icke slutförd. Det torde emellertid kunna antagas, att även denna kommer att avlämnas till uppdragsgivarna inom en ej alltför lång tid, och

att en stor del av utredningsmaterialet i varje fall nu är insamlat och kanske även bearbetat.

Under sådana förhållanden skulle det uppenbarligen innebära ett onödigt dubbelarbete, om även järnvägsstyrelsen och norrlandskommittén, på sätt i motionerna föreslås, nu skulle igångsätta utredningar i ärendet. Det finns nämligen såsom framgår av det anförda anledning förmoda, att de på enskilt initiativ verkställda och delvis redan slutförda utredningarna, vilka omfatta icke blott den i motionerna omnämnda tvärbanan Mellansel—Meselefors utan även övriga härvidlag tänkbara sträckningar, skola möjliggöra ett bedömande av den företagsekonomiska förutsättningen för och den samhällsekonomiska betydelsen av en tvärbana mellan inlandsbanan och norra stambanan enligt någon av de nu undersökta sträckningarna.

Med stöd av vad sålunda anförts får järnvägsstyrelsen hemställa, att utskottet måtte avstyrka förevarande motioner, I: 202 och II: 324.

Stockholm den 14 mars 1946.

Kungl. järnvägsstyrelsen:

G. DAHLBECK.

A. THORSELL.